

N:o 3.

Ank. till Riksd. kansli den 16 februari 1900, kl. 3 e. m.

Betänkande, i anledning af väckt motion om ändring af portosatsen för visst slag af inrikes bref.

(1:a A.)

I en inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 5, har herr *C. J. Hammarström* hemställt, att Riksdagen måtte besluta att genom skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes vidtaga sådana ändringar i nu gällande poststadga, att vigten å vanliga inrikes bref, som skola befordras för enkelt porto, måtte höjas till 20 gram.

Till stöd för denna hemställan har motionären anført följande:

Enligt nu gällande poststadga utgör afgiften för vanligt bref, som afsändes till annan ort inom riket, 10 öre, då dess vikt icke öfverstiger 15 gram, derefter vidtager dubbelt porto, 20 öre, för hvilken afgift ett bref af ända till 125 grams vikt postbehandlas. Dessa bestämmelser om den lägsta och derpå följande högre vigtsats å bref för enkelt och dubbelt porto synas sakna det nödiga inbördes sammanhanget med hvarandra, ty det är klart, att om postverket kan med fördel till adressaten framföra ett bref om 125 grams vikt för 20 öre, så bör det kunna med fördel expediera ett bref för 10 öre, äfven om det skulle väga något mer än 15 gram. Vid 1898 års riksdag väckte en ledamot af Andra Kammaren — hvilken nu icke tillhör Riksdagen — motion om åtgärders vidtagande till ändring i bestämmelsen om afgiften för rekommenderade bref, och i sammanhang dermed föreslog samme motionär en höjning af vigten å vanliga bref, som befordras för 10 öre, från nu gällande 15 gram till högst 25 gram. Detta förslag att höja vigten å vanligt bref lyckades icke tillvinna sig hvarken bevillnings-

Bih. till Riksd. Prot. 1900. 5 Saml. 1 Afd. 3 Häft. (N:o 3).

utskottets tillstyrkan eller Riksdagens bifall. Ehuru någon längre tid sedan dess icke förflutit, vågar undertecknad dock redan nu påkalla Riksdagens uppmärksamhet för denna sak, emedan jag anser, att en ändring härutinnan är af ett verkligt behof påkallad. Jag anser, i likhet med den omnämnde motionären, att den högsta vikt å vanligt bref, som befordras för ett porto af 10 öre, borde bestämmas till 25 gram. Men då detta förslag icke på något håll tillvann sig sympati, vill jag nöja mig med att föreslå, det vigten å vanliga bref, som befordras för ett porto af 10 öre, måtte bestämmas till högst 20 gram, hvilket ock föreslogs i en reservation af fyra ledamöter inom bevillningsutskottet, som behandlade ofvannämnda motion. Mot detta förslag kommer väl den invändningen att göras, att postverket derigenom skulle gå miste om en inkomst. För min del anser jag det icke troligt, att, om den ofvannämnda förändringen kommer till stånd, den skall få stor inverkan på postverkets inkomster, men om postverket derigenom skulle gå miste om ett eller annat tusen kronors inkomst, så vore detta af ganska ringa betydelse mot den stora fördel, som genom förändringen bereddes den stora allmänheten. Jag anser, att postverket såsom ett statens monopol väl icke kommit till stånd för att hufvudsakligast vara en inkomstkälla för statsverket, utan dess förnämsta syftemål är väl att gagna rikets invånare, d. v. s. den stora allmänheten. Äfven om den nu gällande vigtsatsen vid tiden för dess stadgande var den mest lämpliga, så följer ej deraf, att den under alla kommande tider är den lämpligaste, ty säga hvad man vill, så är en så ringa vikt som 15 gram för ett bref, som åsättes 10 öres porto, för närvarande alldeles för låg i förhållande till de anspråk, som numera gjort sig gällande i fråga om postpapperets tjocklek; och tecken tyda på att man i andra länder börjat känna behof af förändringar i här ofvan angifvet syfte. Så ha, enligt af hvad som synts i tidningspressen, i det tyska riket nyligen vidtagits åtgärder till förändring i härmed föreslaget syfte.

De motiv, som vid 1898 års riksdag afgåfvos för denna reform af såväl motionären sjelf som ock af ofvan åsyftade reservanter vid ärendets behandling i Andra Kammaren, torde vara tillräckliga, hvadan jag anhåller att slutligen få hänvisa till dem.»

Såsom motionären uppgifvit, framställes i en vid 1898 års riksdag väckt motion förslag i enahanda syfte som det nu förevarande, dock med den skillnad, att det då väckta förslaget afsåg en höjning af lägsta vigtsatsen för vanligt inrikes bref från 15 till 25 gram, då deremot nu är fråga om en höjning af nämnda vigtsats till allenast 20 gram. I anledning af berörda, vid 1898 års riksdag väckta motion införskaffades utredning från generalpoststyrelsen om de ekonomiska verkningar, som förslaget komme att för post-

verket medföra. För erhållande af material till denna utredning lät generalpoststyrelsen vid Stockholms postkontors samtliga vederbörande afdelningar och filialer under sju på hvarandra följande dagar företaga räkning af derstädes i första hand postbehandlade inrikes brefpostförsändelser af ifrågasvarande slag. Det utröntes dervid, att under den vecka, då räkningen försiggick, till postanstalterna i Stockholm inkommo 5,799 förut ej postbehandlade vanliga inrikes bref vägande öfver 15 till och med 25 gram, hvilket antal skulle motsvara för helt år 301,548 stycken. Och då, enligt generalpoststyrelsens uppgift, efter förhållandena de båda sistförflutna åren af hithörande försändelser kunde beräknas från Stockholm utgå 15,2 procent, skulle siffertalet 1,983,868 beteckna det antal för annan än lokalbefordran afsedda portopligtiga inrikes bref, vägande öfver 15 men ej öfver 25 gram, som under ett år förekomme till postbefordran här i riket. En minskning i postporto af 10 öre per försändelse af förevarande slag skulle sålunda — närmelsevis beräknadt — medföra en årlig minskning i portoinkomsterna af 198,386 kronor 80 öre eller i rundt tusental 198,000 kronor. Huruvida höjning af lägsta vigtsatsen för omförmälda bref skulle komma att medföra ökning af antalet till postbefordran aflemnade bref, och derigenom portominskningen för bref öfver 15 till och med 25 gram i viss mån motvägas, ansåg generalpoststyrelsen minst sagdt tvifvelaktigt, och omnämnde generalpoststyrelsen i sådant hänseende, hurusom vid handläggning på sin tid inom tyska riksförsamlingen af förslag, liknande det nu förevarande, numera afidne ledaren af tyska postverket, statssekreteraren von Stephan gifvit uttryck för en uppfattning, öfverensstämmande med generalpoststyrelsens nyssnämnda åsigt.

1898 års bevillningsutskott framhöll, hurusom vigtsatsen för bref, som befordras för enkelt porto, vore här i landet bestämd till samma storlek, som enligt gällande, den 4 juli 1891 afslutade verldspostkonvention finnes stadgad vid postbefordring af bref mellan olika länder. Att för Sverige särskildt stadga någon annan vigtsats för postbefordringen än den, som sålunda i allmänhet är gällande, ansåg utskottet ej vara lämpligt, och skulle vid brevexling med andra länder medföra olägenheter.

Den af generalpoststyrelsen gjorda utredningen afsåg väl, såsom ofvan nämnts, en höjning af lägsta vigtsatsen för bref, som befordras för enkelt porto, ända till 25 gram, men det torde dock på grund af denna utredning kunna med sannolikhet antagas, att ett bifall till det nu framställda förslaget skulle medföra en minskning i postverkets inkomster af omkring 100,000 kronor om året.

Den nu stadgade lägsta vigtsatsen af 15 gram är i allmänhet fullt tillräcklig för kortare skriftliga meddelanden, och något behof af ändrade bestämmelser i detta hänseende har, så vidt utskottet har sig bekant, icke

från allmänheten förspotts. Sverige har, jemfördt med många andra europeiska stater, en synnerligen stor utsträckning i förhållande till den glesa befolkningen, hvilket har till följd, att svenska postverket måste vidkännas jemförelsevis stora kostnader och svårigheter för att på ett tillfredsställande sätt ordna postföringen inom landet.

På sålunda anförda skäl och då postverket för närvarande icke lärer kunna utan afsaknad vidkännas någon minskning i sina inkomster, får utskottet — under erinran tillika mot motionärens förslag, att afgörandet af frågor rörande postbevillningen tillkommer Riksdagen ensam — hemställa,

att herr Hammarströms ifrågavarande motion icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 16 februari 1900.

På bevillningsutskottets vägnar:

H. CAVALLI.
